

Rok v mateřské škole

*Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání*

Obsah

1	Identifikační údaje mateřské školy	1
2	Charakteristika školy.....	2
2.1	Historie školy	2
2.2	Filosofie školy.....	2
3	Podmínky vzdělávání	3
3.1	Věcné podmínky	3
3.2	Životospráva	4
3.3	Psychosociální podmínky.....	5
3.4	Organizace	5
3.5	Řízení mateřské školy	6
3.6	Personální a pedagogické zajištění	6
3.7	Spoluúčast rodičů	7
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami	8
3.9	Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných.....	9
3.10	Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:	10
4	Organizace vzdělávání.....	12
5	Charakteristika vzdělávacího programu	13
6	Vzdělávací obsah	16
7	Evaluační systém a pedagogická diagnostika	29
8	Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání:.....	33
9	Kritéria souladu rámcového a školního vzdělávacího programu:	34

1 Identifikační údaje mateřské školy

Oficiální název programu: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Motivační název programu: Rok v mateřské škole

Číslo jednací: ZŠVacov/0736/2018

Název školy: Základní škola a mateřská škola Vacov

Adresa školy: Miřetice 38, 384 86 Vacov

Ředitel: Mgr. Josef Mráz

Telefon: 388 431 144

E-mail: reditel@zsvacov.cz

Web: <http://www.zsvacov.cz/>

Adresa mateřské školy: Vlkonice 124, 384 86 Vacov

Telefon: 388431 143

Vedoucí učitelka MŠ: Bc. Tereza Kovářová

Zřizovatel školy: Obec Vacov

Adresa zřizovatele: Obecní úřad Vacov, Vacov 35, 384 86 Vacov

Telefon: 388 431 180

E-mail: info@vacov.cz

Zpracovala vedoucí učitelka MŠ Vacov Bc. Tereza Kovářová po konzultacích s ostatními pedagogickými pracovníci mateřské školy.

Platnost dokumentu od: 1. září 2018

.....
Mgr. Josef Mráz – ředitel školy

.....
razítko školy

2 Charakteristika školy

Od roku 1995 sídlí mateřská škola v nové budově. Budova byla původně dvoupatrová, během června až září 2012 se v rámci rekonstrukce přistavělo třetí patro. Kapacita mateřské školy je 80 dětí.

V přízemí se nachází kuchyně, kanceláře, sklady, rozvodna elektrické energie a hlavní uzávěr vody. V prvním patře je třída s kapacitou 28 dětí, ve druhém patře je třída rovněž s kapacitou 28 dětí, ve třetím patře je třída s kapacitou 24 dětí. Budova je zateplená, vytápěná elektrickými přímotopy.

V mateřské škole pracuje šest učitelek, asistent pedagoga, dvě uklízečky a kuchařka.

Venkovní areál mateřské školy tvoří velká školní zahrada, vybavená pískovištěm a herními prvky.

Zřizovatelem školy je Obec Vacov, škola je v právním subjektu, součástí Základní školy Vacov.

Mateřská škola se nachází na okraji vesnice. Obchody, autobusové nádraží, pekárna, zdravotní středisko, benzinová pumpa i náměstí jsou blízko, a tak vlastně žijeme v centru veškerého dění. Účastníme se každodenního života v obci, dodržujeme venkovské tradice. Navíc jsme obklopeni krásnou čistou přírodou.

2.1 Historie školy

První zmínka o mateřské škole je z roku 1955. Tehdy sídlila ve vile rodiny Procházkových. K vile byl časem přistavěn malý pavilon, přesto však kapacita školy pro děti nestačila, a proto jsme se v roce 1984 přestěhovali do nové pavilónové moderní školy. V této budově (č. p. 105) byla mateřská škola do roku 1995. Od roku 1995 sídlí naše mateřská škola (dále MŠ) v patrové budově č. p. 124.

Do roku 1990 byla MŠ trojtřídní, posléze dvojtřídní, a protože úbytek dětí pokračoval, klesl počet tříd na jednu třídu, a to až do roku 2005. Počátkem školního roku 2005/2006 se počet dětí opět zvýšil na dvě třídy a ve školním roce 2012/2013 se po rekonstrukci celé budovy otevřela třetí třída. Do MŠ docházejí děti místní a dojíždějící z okolních vesnic.

2.2 Filosofie školy

Naše děti žijí na vesnici a vše, co k ní patří, je jim blízké. Chceme cestou přirozené výchovy rozvíjet v dětech samostatnost, zdravé sebevědomí, ohleduplnost a toleranci vůči ostatním. Chceme, aby děti měly rády místo, kde se narodily a kde vyrostly.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Třídy v prvním i druhém patře mají stejné řešení. Třetí třída je vybudovaná ve třetím patře v podkroví. Všechny třídy jsou prostorné a světlé, s velkými okny opatřenými roletami. Prostor v každé třídě se rozděluje zatahovací koženkovou stěnou na dvě části. První část tvoří prostor pro stoly a židle a hrací koutky, v druhé části se nachází podlaha pokrytá kobercem, která slouží jako herna a ložnice. Lehátka se denně rozkládají a skládají. Nábytek ve třídách je obnovený. Lehátka ve všech třídách jsou omyvatelná, vybavená vhodnými matracemi. Nábytek i lehátka jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.

K třídám přiléhají umývárny a WC, odpovídající hygienickým potřebám dětí a vybavené věšáky na ručníky a sprchovým koutem. Pro potřeby dvouletých dětí je WC v první třídě vybaveno nočníky, které se pravidelně dezinfikují. Ze tříd a umýváren vedou vchody do šaten dětí. Ke každé třídě rovněž patří příruční kuchyňky, vybavené myčkami na nádobí. Vedle šatny dětí se nachází šatna pro zaměstnance, vybavená sprchovým koutem a WC.

Kuchyně mateřské školy je v přízemí, prostorná, vybavená potřebným zařízením. Kuchařka má vlastní šatnu, WC a sprchový kout.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno. Podstatná část hraček, pomůcek, náčiní a dalších doplňků je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Jsou stanovena pravidla pro jejich využívání dětmi i pedagogy.

Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada. Školní zahrada je zatravněná a poskytuje dostatek prostoru. Její výbavu tvoří dvě pískoviště, zakrývaná plachtou, dřevěný altánek, lavičky a dětské prolézačky. K zahradě patří sklad hraček s umývárnou a WC pro děti.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Záměrem mateřské školy je další vybavování materiálním vybavením, obnovováním pomůcek, náčiní a různých materiálů, výměnou a obnovováním hraček a stavebnic.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Strava se připravuje ve vlastní školní kuchyni, podává čerstvá a dostatečně teplá. Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu dle příslušných předpisů. Dbáme na zachování vhodné skladby jídelníčku, dodržování technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi podáváním jednotlivých pokrmů dodržujeme požadované intervaly. Děti nejsou do jídla nuceny, mají možnost výběru, postupně jsou vedeny ke zdravému stravování.

Děti mají celý den k dispozici v každé třídě dostatek tekutin v konvici, ze které si mohou samy nalévat. Učitelky vedou děti k dodržování pravidelného pitného režimu, konvice jsou doplňovány dle potřeby. Nápoje se obměňují – čaje, ovocné šťávy, dle chuti dětí i čistá voda.

Děti mají zajištěný pravidelný rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Do mateřské školy mají rodiče po předchozí domluvě možnost přivádět děti podle svých potřeb.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku. Pobyt venku je aktuálně přizpůsobován povětrnostním podmínkám (pobyt je omezován, pokud je náledí, déšť, silný vítr, mráz pod – 5 stupňů). Zpravidla se snažíme o dvouhodinový pobyt venku v dopoledních hodinách. Děti mají dostatek volného pohybu v průběhu celého dne.

Odpočinek a spánek vychází z individuálních potřeb dětí. Po obědě odpočívají všechny děti cca 30 minut při čtení pohádky. Děti s nižší potřebou odpočinku mají nabídnuty klidné zájmové činnosti ve třídě tak, aby nerušily spící děti.

Individuální potřeby dětí respektují všichni zaměstnanci školy, reagují na ně a napomáhají k jejich uspokojování. Pedagogické pracovnice zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností. Děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Nově příchozím dětem nabízíme adaptační režim.

Všichni zaměstnanci mateřské školy vytváří dětem takové prostředí, aby se v něm cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Všechny děti jsou si zcela rovny, mají stejné možnosti i povinnosti. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, které vyplývají ze stanovených pravidel a norem určených v naší škole. Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogické pracovnice navozují vzájemný vztah důvěry a spolupráce. Snažíme se postupně vyřadit nezdravé soutěžení dětí.

Převažují pozitivní hodnocení, podporujeme dítě v sebedůvěře, aby se nebálo pracovat samostatně. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Učitelka společně s dětmi vytváří jasná pravidla pro chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů a prostředí, kde jsou všichni rádi.

3.4 Organizace

Denní řád mateřské školy je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při plánování činností učitelky vychází z potřeb a zájmů dětí, vycházejících individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek prostoru a času pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní případně později pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a experimentování. Učitelky vytváří podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Dbají na osobní soukromí dětí. Mají možnost se uchýlit do klidného koutku, neúčastnit se společných činností, stejně tak mají možnost soukromí při osobní hygieně.

3.5 Řízení mateřské školy

MŠ je součástí Základní školy Vacov (dále ZŠ) a řídí ji ředitel ZŠ. Vedoucí učitelka zodpovídá za chod MŠ. Spolupráce se ZŠ v řízení je upřesněna v pracovní náplni vedoucí učitelky. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, využíváme zpětnou vazbu učitelek, vedoucí učitelky a ředitele školy. Snažíme se pracovat jako tým. A také se snažíme zapojovat ke spolupráci rodiče. Všechny učitelky se podílejí na dění v mateřské škole.

Snažíme se respektovat potřeby a požadavky ostatních pracovníků mateřské školy. Všichni mají své kompetence a respektují školní řád, spolupracují, vytváří klima vzájemné důvěry, příjemného prostředí a tolerance.

Velmi dobrá spolupráce je se zřizovatelem (Kulturní vystoupení dětí z MŠ na akcích obce- vítání občanů, slavnostní shromáždění k různým příležitostem, návštěvy knihovny, příspěvky do Vacovského zpravodaje, informace o dění v MŠ, slavnostní rozloučení s mateřskou školou), dále s knihovnou a s vedením školy a učitelkami 1. stupně. Také spolupracujeme s organizacemi v obci Vacov. Podnikáme s dětmi exkurze po pracovištích v naší obci. Spolupracujeme s Pedagogicko psychologickou poradnou (dále PPP) Strakonice, PPP Prachatice a Speciálně pedagogickým centrem České Budějovice (dále SPC).

Všechny učitelky se vzdělávají na seminářích a školeních dle aktuálních potřeb a nabídek. Dále se věnují samostudiu a sebevzdělávání pro co nejlepší pedagogickou práci. Ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Záměrem pro další kvalitní pedagogickou práci je pokračování v dalším vzdělávání učitelek. Bude vybíráno podle aktuálních potřeb učitelek ve vzdělávání a podle konkrétních nabídek seminářů, školení a kurzů.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všechny pedagogické pracovnice mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ty, kterým část odbornosti chybí, si ji doplní nebo již průběžně doplňují. Fungují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Sebevzdělávají se a ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Ředitel podporuje další vzdělávání učitelek a vytváří podmínky pro další vzdělávání.

Pracovní doba učitelů je zorganizována tak, že je vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

Výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě:

- příprava na pobyt venku
- pobyt venku
- oběd
- příprava na odpočinek

Všichni zaměstnanci se chovají a pracují profesionálním způsobem.

Logopedie a jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým učitelka není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

3.7 Spoluúčast rodičů

- Snaha všech učitelek o partnerské vztahy rodičů a mateřské školy, oboustranná důvěra, otevřenost, porozumění, respekt, vstřícnost a ochota spolupracovat
- Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost, jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.
- Informace pro rodiče o probíhajícím předškolním vzdělávání a aktivitách školy získají rodiče z různých zdrojů: nástěnky, informační tabule v šatně dětí, webové stránky školy, individuální pohovory s učitelkami
- Pomoc rodičů při zabezpečení různých akcí školy (plavání, výlety)
- Účast na kulturních akcích školy
- Informační třídní schůzky
- Nástěnky s informacemi zaměřenými na Školní vzdělávací program (dále ŠVP) a Třídní vzdělávací plány (dále TVP)
- Poskytování materiálu ze strany rodičů na výtvarné činnosti (papír, odpadový materiál, omalovánky, výtvarné potřeby)
- Spolupráce při odstraňování vad ve výslovnosti, rovněž spolupráce s logopedem
- Nabídka odborné literatury pro rodiče
- Možnost konzultací s učitelkami o výsledcích a problémech dětí
- Učitelky se snaží zprostředkovat spolupráci rodičů se ZŠ při přípravě na vstup do ZŠ
- Budeme rádi za pomoc rodičů při modernizaci MŠ, náměty pro další spolupráci, popř. sponzorství

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

Mateřská škola sleduje výsledky vzdělávání dětí a jejich pokroky v učení. Vede pedagogickou diagnostiku a navrhuje opatření tak, aby dítě všestranně prospívalo. Pokud dítě vyžaduje vyšší míru podpůrných opatření, tak škola zpracuje 1. stupeň podpůrných opatření. (PO jsou z vyhlášky 27/2016)

Ředitel zodpovídá za realizaci podpůrných opatření I. stupně, využití plánu pedagogické podpory, vyhodnocení účinnosti podpory, případné doporučení služby školských poradenských zařízení.

I. stupeň podpůrných opatření - opatření MŠ, která mají podpořit dítě, pokud z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že má drobné problémy např. s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídat činnosti a respektovat tempo dítěte. MŠ zpracuje jednoduchý a strukturovaný plán pedagogické podpory, který nastaví pro tyto děti pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytování motivující zpětné vazby, vždy s přihlédnutím k věku dítěte a k možným omezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte. Organizace výuky pak zohlední postavení dítěte ve skupině, ve vztahu k jeho specifickým potřebám se střídají činnosti (formy i druhy) nebo se naopak postupy fixují a vytváří se pevné struktury potřebné k vytváření vědomostí a dovedností.

Podpůrná opatření II. - V. stupně postupuje v souladu s § 16 vyhlášky č. 27/2016 Sb.: Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím plánu pedagogické podpory nebyla dostačující, požádáme zákonného zástupce, aby navštívil Školské poradenské zařízení (dále ŠPZ): (PPP nebo SPC), které může následně doporučit podpůrná opatření vyšších stupňů.

Škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ (udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce) doporučená podpůrná opatření. Nejzazší doba pro zahájení poskytování PO je 4 měsíce.

Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytuje škola po projednání se ŠPZ a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte, po dobu nezbytně nutnou, jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně.

Není-li doporučené podpůrné opatření poskytnuto do 4 měsíců ode dne vydání doporučení, škola projedná tuto skutečnost se ŠPZ. Škola ve spolupráci se ŠPZ, dítětem a zákonným zástupcem dítěte průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření.

V doporučení ke vzdělávání dítěte je uvedena délka jeho platnosti, včetně předpokládané kontroly. Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ, tedy PPP nebo SPC. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

V případě, kdy jsou na návrh ŠPZ dětem poskytována podpůrná opatření formou pomoci dalších pedagogických pracovníků (asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka nebo speciálního pedagoga) vychází školské poradenské zařízení zejména z náročnosti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dále také z počtu dětí například pokud školka nemůže snižovat počty dětí v souladu s ustanovením § 17 vyhlášky č. 27/2016 Sb.;

Pokud zákonní zástupci dítěte neposkytují součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření nebo se škola domnívá, že postupují v rozporu s nejlepším zájmem dítěte, usiluje škola o zajištění nápravy. V případě, kdy tyto kroky nestačí, zváží komunikaci a případnou spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí.

Učitelky MŠ vytváří individuální plány, systematicky je vyhodnocují a upravují dle potřeb dětí tak, aby bylo dosaženo stanovených cílů a možností dětí. Učitelky vycházejí z odborné pedagogické literatury. A prezentované metody a formy přizpůsobují možnostem předškolního vzdělávání.

3.9 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Pokud je ve třídě mateřské školy vzděláváno dítě mimořádně nadané, vytvoří ředitel ZŠ a MŠ ve spolupráci s vedoucí učitelkou mateřské školy podmínky k rozvoji jeho individuálních schopností.

Mateřská škola stimuluje rozvoj potenciálu nadaných dětí, včetně různých druhů nadání. Aby se tato nadání mohla ve škole projevit, a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte, s ohledem na jeho individuální možnosti. Mateřská škola zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu I. – IV. stupně podpory.

Pro dosažení optimálních výsledků škola spolupracuje s rodiči. Spolupráce s rodiči je velmi důležitá. Chceme dítěti zajistit všestranný rozvoj. Pokud rodiče nespolupracují, mateřská škola má právo vše oznámit řediteli a OSPOD (Orgán sociálně-právní ochrany dětí).

Učitelky MŠ vytváří individuální plány, systematicky je vyhodnocují a upravují dle potřeb dětí tak, aby bylo dosaženo stanovených cílů a možností dětí. Učitelky vycházejí z odborné pedagogické literatury. A prezentované metody a formy přizpůsobují možnostem předškolního vzdělávání.

3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let:

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti do dvou do tří let. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v Rámcovém vzdělávacím programu (dále RVP PV), jsou vhodné i pro vzdělávání dětí mladších tří let.

Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte.

Mateřská škola se zaměřuje na touhu po poznání, experimentování, objevování a poznávání všemi smysly. Dvouleté děti se v tomto věku osamostatňují, bývají silně egocentrické. Neorientují se v prostoru a čase, žijí přítomností a situacemi, které je naplňují. V pohybových aktivitách jsou méně obratné. Proti starším dětem mají výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté děti je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Poznávají nové vzorce chování dospělých i vrstevníků. Vymezují si vlastní prostor, přijímají vymezené hranice a nové role. Naši učitelé zastávají velmi významnou pozici. Stávají se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti vzděláváme především nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a hrou. Důležité jsou pro nás pravidelné rituály a opakování činností. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností. Naší snahou je ponechat těmto dětem co největší prostor pro volnou hru a pohybové aktivity.

V mateřské škole se snažíme zajistit podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dodržujeme pravidelný denní režim, zajišťujeme pocit bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a více individuální péče.

- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.
- Zajišťujeme bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů.
- Ve třídě jsou srozumitelně nastavená pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostor je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Třída je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dětí.
- Šatna dětí je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení.

- Šatna učitelek je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dětí v souladu s jejich individuálními potřebami.
- Dětem je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinkách či individuálně.
- Učitelé uplatňují k dětem laskavě důsledný přístup (pozitivní přijímání všech dětí).

Péče o děti od dvou do tří let je organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy. Budeme nadále usilovat o další personální zajištění na další školní rok.

4 Organizace vzdělávání

Mateřská škola má od 1. 10. 2012 tři třídy. V první třídě jsou umístěny děti od tří do čtyř let, ve druhé třídě jsou děti od čtyř do pěti let, ve třetí třídě jsou děti od pěti do šesti let a děti s odkladem školní docházky.

Pracujeme podle našeho ŠVP „Rok v mateřské škole“, který je dále rozpracován do třídních vzdělávacích programů, kde je přihlédnuto k věkovým zvláštěnostem dětí, jejich možnostem, zájmům a potřebám. Klademe důraz na individuální přístup, pracujeme ve skupinách, uplatňujeme prožitkové učení hrou, provádíme didakticky zacílené činnosti, v nichž je zastoupeno spontánní i záměrné učení.

Provoz školy začíná v 6:00 a končí v 16:00.

- Od 6:00 do 8:00 se děti scházejí v jedné třídě, probíhají ranní hry dle volby a přání dětí.
- Od 8:00 do 10:00 probíhají již ve svých třídách ranní hry, didakticky cílené činnosti (záměrné i spontánní učení) ve skupinách i individuálně, jazykové chvílky, smyslové hry, pohybové hry, relaxační cvičení
- 8:30 hygiena, přesnídávka
- 9:45 – 11:45 pobyt venku
- 11:45 – 12:30 hygiena, oběd
- 12:30 – 14:00 odpolední odpočinek, individuální péče (speciálně pedagogická, logopedická, grafomotorická)
- 14:00 – 14:30 hygiena, svačina
- 14:30 – 16:00 odpolední zájmové činnosti dětí (hry dle zájmu dětí, pokračování v didakticky cílených činnostech)

Organizace dne je přizpůsobena věku a potřebám dětí, plnění školního a třídního programu.

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ:

Na základě § 34 odst. 3 a 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, stanovuje ředitel ZŠ a MŠ Vacov kritéria pro přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání. Dle těchto kritérií bude postupovat ředitel ZŠ a MŠ Vacov v případech, kdy počet žádostí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, podaných zákonnými zástupci, překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu.

Pokud má mateřská škola volnou kapacitu, lze přijímat děti i v průběhu školního roku.

Individuální vzdělávání:

Mateřská škola uskutečňuje individuální vzdělávání dle § 34b školského zákona. Zákonný zástupce je povinen se s dítětem dostavit k pravidelnému přezkoušení každé tři měsíce. Mateřská škola poskytne zákonným zástupcům ŠVP a metodické materiály.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Hlavní cíle našeho vzdělávání:

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnost učení
- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Pracujeme podle našeho ŠVP „Rok v mateřské škole“, který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Obsah programu je rozdělen do čtyř ročních období, který je dále rozpracováván učitelkami na třídě a po domluvě je spoluprací učitelek na třídě. Vzdělávací program je zaměřen na rozvoj dítěte, jeho prožitky a získávání zkušeností.

Cílem mateřské školy je to, aby na konci předškolního vzdělávání bylo dítě samostatné. Aby získané poznatky využilo v dalším vzdělávání a jeho životě. Chceme, aby s námi spolupracovala rodina. Aby dítě mělo stejné možnosti ve vzdělávání i životě jako ostatní děti.

Metody a formy vzdělávání, které jsou v mateřské škole uplatňovány:

- řízené a spontánní činnosti
- skupinové i individuální činnosti
- spontánní sociální učení
- kooperativní učení
- prožitkové učení hrou a činnostmi
- situační učení

Používané metody pro získávání poznatků a dovedností:

- slovní – vyprávění, rozhovor, poslech, objasnění, popis, hodnocení
- názorné – pozorování, pokus, demonstrace, exkurze, předvádění
- praktické činnosti – experimentování, pracovní činnosti, konstruování, cvičení, praktické řešení konkrétních situací

Formy činností:

Hudební, pohybové, výtvarné, praktické, grafické, literární, smyslové, lokomoční, manipulační, dramatické, tvůrčí, osobnostní, rytmické, pracovní, konstruktivní, slovní a názorné.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

Navážeme s rodiči dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupráci, pravidelně budou informováni o vývoji dítěte v mateřské škole. Při práci s těmito dětmi se zaměříme na jeho individuální možnosti, schopnosti a na plné zapojení dítěte.

Pravidla poskytování podpůrných opatření:

- podpůrné opatření 1. stupně: uplatní mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP), který vytvoří učitelky dítěte. PLPP bude průběžně realizován, pravidelně vyhodnocován a díky zpětné vazbě bude zaznamenán pokrok ve vzdělávání dítěte
- podpůrná opatření 2. - 5. stupně: jsou stanovena školským poradenským zařízením po projednání s mateřskou školou a se zákonným zástupcem dítěte. Pro dítě bude vytvořen individuální vzdělávací plán (IVP), který vytváří učitelky dítěte na základě doporučení a bude průběžně realizován. Za plnění zodpovídají učitelky ve třídě. IVP bude pravidelně vyhodnocován a konzultován s odborným pracovníkem Školského poradenského zařízení.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí nadaných:

Rozšíříme obsah vzdělávání nad rámec stanovený v ŠVP (obtížnější úkoly, širší nabídka náročnějších činností).

Podpůrná opatření:

Stanoví školské poradenské zařízení po projednání s mateřskou školou a se zákonným zástupcem dítěte. Mateřská škola vytvoří individuální vzdělávací plán (IVP), který vychází z ŠVP, ze závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a z vyjádření zákonného zástupce dítěte.

IVP vytváří učitelky dítěte ve třídě na základě doporučení ŠPZ. Za plnění zodpovídají učitelky ve třídě. Plán bude vyhodnocován a konzultován s odborným pracovníkem ŠPZ.

Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let:

Při plánování vzdělávací nabídky vycházíme z principů – jednoduchost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, smysluplnost a podnětnost, dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dětí. V MŠ využíváme hlavně učení hrou a činnostmi, situační učení, spontánní sociální učení a prožitkové učení.

Každé dítě je pozitivně přijímáno. Učitelky ve třídě individuálně posuzují vhodnost hraček a pomůcek. Na školní zahradě využívají pouze odpovídající zahradní vybavení. Uplatňují k dětem laskavě důsledný přístup.

6 Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program Mateřské školy Vacov se jmenuje „Rok v mateřské škole“. Vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV)

Vzdělávací obsah RVP PV je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

1. **Dítě a jeho tělo**
2. **Dítě a jeho psychika**
3. **Dítě a ten druhý**
4. **Dítě a společnost**
5. **Dítě a svět**

Tyto vzdělávací oblasti jsou začleněny do integrovaných bloků.

Integrované bloky jsou společné pro celou mateřskou školu. Pojí se k ročnímu období. Dále je učitelky rozpracovávají do týdenních vzdělávacích plánů (TVP) s ohledem na složení jednotlivých tříd a věkové skupiny dětí. Učitelky přizpůsobují témata konkrétní situaci a rozpracovávají je do nabídky konkrétních her a činností pro danou skupinu dětí, tak aby děti byly konkrétně vedeny k získávání očekávaných kompetencí.

Každé dítě má možnost rozhodovat o tom, co z nabízeného zkusí, co ho zajímá, čemu se bude věnovat.

Hlavním cílem našeho vzdělávání je rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení, osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost a získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Výchovně vzdělávací práce je rozložena do integrovaných bloků a probíhá na základě prožitkového učení.

Integrované bloky:

PODZIM (září, říjen, listopad)

Témata:

- Já, moji kamarádi a moje třída
- Aby u nás bylo dobře
- Místo, kde žiju
- Co nám dává zahrada, pole a les
- Barvy podzimu
- Plody ve volné přírodě
- Moje tělo a moje zdraví
- Václavská pouť
- Havelské posvícení
- Halloween a Dušičky

Dílčí cíle (záměry):

- odloučit se na určitou dobu od rodičů, být aktivní i bez jejich podpory
- seznámení s novými dětmi, zařazení mezi vrstevníky respektovat jejich rozdílné vlastnosti a dovednosti
- chápat význam tvorby pravidel a jejich dodržování
- znát název obce, některých okolních vesnic, názvy okolních kopců
- orientovat se v blízkém okolí školy
- seznamovat se s předměty denní potřeby, poznávat z čeho jsou vyrobeny, umět je pojmenovat
- vytvářet zdravé životní návyky a postoje
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- rozvíjet komunikativní dovednosti a kultivovaný projev
- vytvářet základy pro práci s informacemi, porozumět pokynům
- chápat změny v přírodě, osvojit si jednoduché poznatky o přírodě a ochraně životního prostředí
- co roste pod zemí, nad zemí
- pojmenovat ovoce a zeleninu, poznat podle chuti a vůně
- rozeznat plodiny, které nerostou u nás, poznat zemi jejich původu
- poznávat různé stromy a keře, jejich plody
- znát podmínky k růstu rostlin

- chránit les – rostliny, stromy i zvěř, uvědomovat si význam lesa
- připomínat zvyky na vesnici
- pozorovat přípravu přírody na odpočinek
- vážit si lidské práce
- poznávat hry dětí, lidové zvyky a tradice (posvícení, veselice)
- uvědomovat si a poznávat vlastní tělo, chránit si své zdraví
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít podvědomí o významu péče o čistotu, zdraví, významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- rozvíjení a užívání všech smyslů
- koordinovat lokomoci, polohy a pohyby těla
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- poznávat tradice a lidové zvyky, užít si radost a veselí při oslavách pouti a posvícení
- seznámit se s tradičním pečivem (hnětýnky, koláče), znát suroviny k jejich přípravě, pokusit se samostatně vyrobit těsto
- vědět z čeho se získávají suroviny pro přípravu pokrmů

Činnosti:

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- námětové hry, dramatizace, výtvarné projekty
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, podle skutečnosti i podle vlastní fantazie)
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených pohádek a příběhů
- spontánní hra
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky)
- hry procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti zasvěčující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, událostí
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- hry na téma přátelství, rodiny
- procházky v okolí MŠ
- kooperativní hry ve dvojicích, ve skupinkách
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, úcta ke stáří)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost)
- využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, s různými pracovními činnostmi
- praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody
- vycházky do okolí
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Očekávané výstupy (předpokládané výsledky):

- dítě se odloučí na určitou dobu od svých blízkých a je aktivní i bez jejich opory
- dítě naváže kontakt s vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti a dovednosti
- dítě chápe význam tvorby pravidel a jejich dodržování
- dítě zná název obce, některých okolních vesnic, názvy okolních kopců
- dítě se orientuje v blízkém okolí školy
- dítě pozná, z čeho jsou vyrobeny předměty denní potřeby, umí je pojmenovat
- dítě má vytvořené zdravé životní návyky a postoje
- dítě umí zvládat sebeobsahu, uplatňuje základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
- dítě má zvládnuté komunikativní dovednosti a má povědomí o kultivovaném projevu
- dítě má vytvořené základy pro práci s informacemi, umí porozumět pokynům
- dítě má povědomí o významu životního prostředí

- dítě umí rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat
- dítě umí koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
- dítě umí rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- dítě má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- dítě má povědomí o zvycích a svátcích na vesnici
- dítě vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů

ZIMA (prosinec, leden, únor)

Témata:

- Advent – doba čekání
- Vítáme s radostí Mikuláše
- Těšíme se na Vánoce
- Přišla zima do vsi
- Zimní sporty
- Zvířata doma, v lese, na poli
- Masopust, dětský karneval
- Lidské tělo
- Čas na pohádky a povídaní

Dílčí cíle (záměry):

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Činnosti:

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, materiálem, apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- samostatný slovní projev na určité téma
- kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční, dramatické hry a aktivity
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- spontánní hra
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- kognitivní činnosti
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník, apod.)

Očekávané výstupy (předpokládané výsledky):

- dítě umí zachovávat správné držení těla
- dítě umí koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, zvládá jemnou motoriku
- dítě umí pojmenovat části těla, některé orgány, má povědomí o těle a jeho vývoji, zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

- dítě se umí naučit z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- dítě umí vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- dítě si umí uvědomovat příjemné a nepříjemné citové prožitky, prožívá a dětským způsobem projevuje, co cítí
- dítě umí respektovat potřeby jiného dítěte, snaží se vnímat, co druhý potřebuje, umí se chovat citlivě a ohleduplně
- dítě vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá a sleduje představení a hodnotí svoje zážitky
- dítě vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý (jak svět přírody, tak i svět lidí)

JARO (březen, duben, květen)

Témata:

- První poslové jara
- Ptačí pošta – když jaro zaťuká
- Zvířata a jejich mláďata
- Velikonoce
- My jsme malí zahradníci
- Maminky mají svátek
- Když všechno kvete
- Den Země

Dílčí cíle (záměry):

- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Činnosti:

- smyslové a psychomotorické hry
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií, apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost, apod.) v jednání lidí
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí

Očekávané výstupy (předpokládané výsledky):

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem, apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodné zformulovaných větách
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- respektovat potřeby jiného dítěte, spolupracovat s ostatními
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole, na veřejnosti)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

LÉTO (červen, červenec, srpen)

Témata:

- Naše vesnice a její okolí
- Počasí
- Voda
- Slunce a planety kolem něj
- Lidé na planetě Zemi
- Co jezdí, létá, plave
- Co už umím

Dílčí cíle (záměry):

- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojení si věku praktických dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých k navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Činnosti:

- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, společné diskuse, rozhovory, komentování zážitků a aktivit
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společná setkávání, povídání, sdílení aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy divadelních představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník, apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity

Očekávané výstupy (předpokládané výsledky):

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, běžnými pracovními pomůckami

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné a slabé stránky)
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým respektovat je
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- pochopit, že každý má ve společenství svou roli
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, apod.)

- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý- jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru, apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Tematické okruhy jsou dále rozpracovávány v třídních programech s ohledem na složení jednotlivých tříd a věkové skupiny dětí, řídí se „Konkretizovanými očekávanými výstupy pro předškolní vzdělávání“.

7 Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Oblasti evaluace

Bude se sledovat naplňování potřeb dětí, cíle výchovně vzdělávacího působení v mateřské škole, jaké metody a prostředky byly využity, jaká je kvalita sociálních vztahů v prostředí MŠ.

Prostředky evaluace

Hodnocení činnosti probíhá formou porad, jednou za čtvrt roku. Tento způsob spolupráce přispívá k vnímání a respektování názorů ostatních a k vytváření rovnoprávného postoje ve společenství MŠ.

Hodnotíme

- na úrovni školy: podmínky, cíle a záměry ŠVP, práci pedagogického sboru
- na úrovni třídy: evaluace vzdělávacích cílů, metod a výsledků, integrované bloky, hodnocení třídy dětí, hodnocení jednotlivých dětí, sebereflexe

Techniky hodnocení: rozhovory, diskuse, pozorování, analýzy plánů a příprav, rozborem dětských výkresů, pracovních listů, dotazníky, hospitace.

Časový plán, kdo odpovídá za sběr dat, vyhodnocování a plán opatření pro zachování kvality, nápravu nebo další zkvalitnění v dané oblasti

- ŠVP: 1x za dva roky podle kritérií souladu s RVP PV (písemně, zodpovídá vedoucí učitelka)
- TVP: vždy po ukončení realizace plánu (písemně, zodpovídá učitelka, která program psala)

Hodnocení třídy

- 2x za školní rok – ústně na pedagogické poradě
- hodnotí se průběh vzdělávání, podmínky, vzdělávací výsledky, použité metody, splněné cíle
- výsledky hodnocení se mají uplatnit v plánování a v procesu vzdělávání
- zodpovídají se učitelky na třídě

Hodnocení jednotlivých dětí

- dle časového plánu TVP
- písemné hodnocení individuálního pokroku u všech dětí, dětí s odkladem školní docházky, integrovaných dětí, dětí vyžadujících zvýšenou péči
- zodpovídají učitelky na třídě

Hodnocení pedagogů

- vedoucí učitelka MŠ v rámci hospitací (písemně)
- zodpovídá vedoucí učitelka MŠ
- vlastní hodnocení (sebereflexe)
 - každý týden, písemně do TVP
 - zodpovídá učitelka, realizující TVP

Kritéria hodnocení:

rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

- jak dítě umí vyjádřit své potřeby, požadavky, pocity
- jak aktivně se zapojuje do činností, projevuje zájem, tvořivost atd.
- umí vyjádřit svůj názor, obhájit si své tvrzení
- respektuje dohodnutá pravidla
- užívá osvojené pojmy, poznatky při poznávání

získávání osobní samostatnosti

- zvládá sebeobsluhu
- dokončí úkol
- přirozeně reaguje na změny situace
- umí zhodnotit výsledek své práce
- zapojuje se aktivně do společných činností

osvojení si základních hodnot naší společnosti

- respektuje druhého
- jak umí zodpovídat za své zdraví
- chrání prostředí

Systemové a systematické nastavení a vyhodnocování procesů v mateřské škole vede k plnění cílů, které si mateřská škola při tvorbě ŠVP stanovila.

Pedagogická diagnostika (vědecká disciplína zabývající se otázkami diagnostikování v edukačním prostředí). Je cyklus stále se opakujících a vzájemně navazujících kroků.

Diagnostikování je praktická činnost, kterou učitel realizuje v pedagogickém procesu. Neměl by ho vnímat jako cíl své práce, ale pouze jako prostředek, který směřuje k rozvoji dítěte a hledání způsobů, jak mu pomoci v cestě k naplňování klíčových kompetencí na konci předškolního období.

Učitel sleduje každé dítě a zvažuje, jakou konkrétní metodu práce využije k tomu, aby se dítě dobře cítilo, aby se naučilo potřebným a užitečným dovednostem a dospělo k potřebným poznatkům. Pro pedagogickou diagnostiku využívá učitel diagnostické metody. A to pozorování, rozhovor s dítětem a s rodiči, hodnocení výsledků vzdělávání.

Velký význam má také rodinná a osobní anamnéza.

Na základě pedagogické diagnostiky učitel vyhodnocuje potřeby dítěte, jeho aktuální vývoj. Navrhuje opatření a plánuje další vzdělávací činnost ve spolupráci s ostatními učiteli a ideálně v úzké součinnosti s rodiči.

Učitel mateřské školy průběžně vyhodnocuje výsledky vzdělávacího procesu tím, že posuzuje účinnost vzdělávacího programu, kontroluje a vyhodnocuje pokroky dětí. Toto hodnocení, v souladu s principy osobnostně orientovaného předškolního vzdělávání, znamená hodnocení individuálních pokroků konkrétního předškolního dítěte v jeho rozvoji a učení.

Pedagogická diagnóza je souhrnem informací získaných učitelem prostřednictvím diagnostických činností.

Pro zajištění vývoje dítěte je třeba vytvořit ideální podmínky, ve kterých dítě vyrůstá, rozvíjí se podle svých předpokladů, možností a vývojových i osobních limitů.

Naplňováním individualizace lze dosáhnout maximálního osobního rozvoje ve vývoji dítěte. Pro naplnění je potřeba:

- znát věkové a individuální zvláštnosti dítěte
- pozorovat dítě při všech činnostech
- pečlivě plánovat individuální a skupinové činnosti
- prokazovat dětem úctu a vážit si jejich nápadů a začleňovat je do přípravy a realizace činností v mateřské škole
- poskytovat dětem pružně se měnící a podnětné prostředí
- povzbuzovat děti k samostatnému řešení
- poskytovat dětem vhodnou míru podpory (zejména prostřednictvím připraveného prostředí a vhodných aktivit)
- vytvářet příležitosti k samostatnému myšlení a jednání dětí
- spolupracovat s rodiči dítěte
- vycházet vstříc zájmům a potřebám každého dítěte
- dávat dětem prostor k rozvoji všech typů schopností
- umožnit dítěti vlastní volbu

Pokud učitel zjistí nějakou odlišnost, realizuje v rámci plánování vzdělávací práce intervenci formou nápravných doporučení, konzultuje tuto skutečnost s vedoucí učitelkou, s rodiči dítěte a v případě pochybností či zjištěných výraznějších odchylek doporučí návštěvu PPP.

U dětí předškolního věku učitel sleduje především:

- Mentální vývoj
- Poznávací procesy (myšlení, paměť)
- Jazykový vývoj, komunikační dovednosti, úroveň výslovnosti
- Motorické dovednosti
- Emoční vyzrállost
- Sociální dovednosti

Učitelé využívají pro realizaci pedagogické diagnostiky dostupných materiálů nebo si vytvářejí vlastní diagnostické nástroje.

Tři roviny zajišťování stavu pedagogického působení na rozvoj dítěte:

- Individualizovaná diagnostika (zaměřená na jednotlivé dítě)
- Skupinová diagnostika (zaměřená na skupinu dětí)
- Diagnostika pedagogického procesu (zaměřená na posouzení kvality pedagogické práce)

8 Autoevaluace mateřské školy a hodnocení výsledků vzdělávání:

Při plánování i následné evaluaci vzdělávací práce vycházejí pedagogové z podmínek mateřské školy.

Autoevaluace probíhá na pravidelných pedagogických poradách.

Školní vzdělávací program je podrobován rozboru a kontrolám společně s třídními vzdělávacími programy. Hodnocení vede k zamyšlení a vytvoření nových cest pro zlepšení naší práce.

Učitelky hodnotí týdenní vzdělávací plány z pohledu celé třídy, zájem dětí, jejich aktivitu, posun sociálních vztahů mezi dětmi, odchýlení od plánu, důvod případného nezdaru a další skutečnosti.

Hodnocení směrem k dětem je prováděno průběžně – pokroky, úspěchy a případné nezdary jednotlivých dětí.

Učitelky zpracovávají stručnými poznámkami postřehy o dětech v pravidelných intervalech (zpravidla 2x ročně). Popisují posun dítěte v oblasti jazykového projevu, prostorových a početních představ, rozvoji hrubé a jemné motoriky, sociálních vztahů a hry, úroveň poznatků, komunikace, projevů chování atd.

U předškolních dětí porovnávají posun v kresbě, schopnosti spolupráce, aktivitu a sebevědomí, chuť získávat nové poznatky, zájem o grafické symboly, jazykový cit a další významné operace potřebné ke vzdělávání.

U dětí s odkladem školní docházky, s potřebou individuálního plánu a integrovaných je diagnostika v daných oblastech zpracována v kratších časových úsecích (4x ročně).

Učitelky svá pozorování konzultují s rodiči dítěte s vědomím citlivosti popisovaných informací.

9 Kritéria souladu rámcového a školního vzdělávacího programu:

V souladu s jednotlivými oblastmi RVP PV se může učitel zaměřit na sledování vývojových pokroků ve zvolených kategoriích.

ŠVP vyhoví, pokud:

- Respektuje hlavní zásady tvorby ŠVP formulované v RVP PV
- Respektuje vzdělávací obsah i podmínky dané RVP PV
- Podává jasný a ucelený obraz o mateřské škole, o způsobu a formách její práce a poskytovaném vzdělávání
- Vychází z vize směřování a postupného rozvoje mateřské školy v souladu s podmínkami konkrétní mateřské školy
- Představuje konzistentní celek, nikoliv soubor izolovaných a nenavazujících skutečností, a je tak dokladem promyšlené, cílevědomé a vzájemně provázané práce
- Pomáhá učitelům rozvíjet pedagogický styl a strategie odpovídající integrovanému přístupu ke vzdělávání
- Obsahuje promyšlený systém vnitřní evaluace a pedagogické diagnostiky, včetně forem, časového plánu a zodpovědnosti, kritéria průběžného vyhodnocování jsou jeho vlastní součástí
- Obsah vzdělávání ztvárňuje do podoby umožňující dosahovat vzdělávacích cílů: vzdělávací nabídka umožňuje dosahovat vzdělávacích cílů a je vyhovující, pokud:
 - Je mnohostranně pestrá a široká, pro děti rozmanitá, respektuje podmínky mateřské školy, zajišťuje návaznost
 - Zaměření bloků je dostatečně široké, jejich věcný obsah je dítěti srozumitelný, užitečný a prakticky využitelný, zachovává principy činnostního učení
 - Zbytečně učitele nesvazuje a neomezuje je v tvořivé práci
 - Počítá s uplatňováním evaluačních postupů a využíváním jejich výsledků
- sjednocuje to podstatné, ponechává učitelům dostatek volného prostoru k tvořivosti a individualizaci vzdělávání
- je zpracován tak, že mu učitelé rozumějí a mohou z něho při tvorbě TVP dobře vycházet
- obsahuje dohodnutá pravidla chování a jednání
- je zpracován jasně, přehledně, srozumitelně, kulturní formou, obsahuje informace podstatné pro představení a hodnocení školy a jejího vzdělávacího programu
- počítá se spoluprací s vnějšími partnery
- je otevřeným dokumentem umožňujícím další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání

Soulad ŠVP a TVP

- Na základě ŠVP a v souladu s ním si učitel připravuje třídní vzdělávací program (TVP) tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy. Učitel si ho připraví a průběžně a operativně dotváří v souladu s potřebami a zájmem dětí.
- TVP jsou dokladem plánovité práce učitele, a proto by měly být vytvářeny ve spolupráci učitelů na třídě. Mělo by být ale umožněno, aby si TVP připravoval každý učitel sám jako pracovní materiál v takové podobě, která mu vyhovuje.
- Je žádoucí, aby učitel vzdělávací nabídku v TVP přizpůsoboval aktuálním vzdělávacím příležitostem a situacím. Aby ji upravoval s ohledem na výsledky vzdělávání dětí a vycházel z individuálních potřeb a zájmů dětí. Není povinností učitelů, aby veškerou plánovanou vzdělávací činnost realizovali.